

Met Ary gaat het op dit moment minder goed. Ze is erg depressief, slaapt slecht en kan haar eten niet binnen houden. Het gevolg is een algehele verslapping. Tijdens een routine-onderzoek in het ziekenhuis bleek haar lichaam een zeer laag vochtgehalte te hebben en ook haar natriumniveau was erg laag. Met medicijnen en een infuus schijnt het ergste verholpen te zijn, ook al is ze nog een half uur bewusteloos geweest. Inmiddels kan ze al wel weer thuis zijn, maar nadere berichten over haar toestand zijn nog niet ontvangen. Wordt snel vervolgd.

Ary is weer thuis uit het ziekenhuis. Ze schrijft het volgende:

Bapak Jef yang baik hati,

Het gaat al weer stukken beter met mij. Op 13 september ben ik weer thuis gekomen. Uiteraard ben ik nog niet volledig hersteld, maar ik kan al weer licht werk doen. Ik ben nogal de kluts kwijt geweest, omdat het kreatininegehalte in mijn bloed ineens zeer hoog was: 3,9. Toen ik naar huis ging, was dat licht gedaald: 3,76. Het laboratoriumonderzoek op 24 september leverde een tevredenmakend resultaat op. Ook voelde ik me erg paniekerig over de ziekenhuisnota: bijna 3 miljoen rupiah. Dinsdag ga ik op controle bij dr. Sja'bani. Tot zover. De volgende keer zal ik meer vertellen. Salam manis selalu,

Ary

Kepada para Donatur dan semua yang telah membantu
Yayasan Burung Manyar

Selamat Natal dan Tahun Baru

Karena kasih Anda yang begitu besar, saya bisa
merayakan Natal tahun ini dan menyambut datangnya
tahun baru

Salam

Ary dan keluarga

vertaling:

Aan de donateurs en iedereen die de Stichting BURUNG MANYAR
helpt

Alle goeds met Kerstmis en in het nieuwe jaar

Omdat uw liefde zo groot is, kan ik dit jaar Kerstmis vieren en het nieuwe jaar inhalen

Met onze groeten

Ary en familie

bericht van Jef Schaap

Ary heeft een moeilijke tijd achter de rug. Vorig jaar is ze tot tweemaal toe in het ziekenhuis opgenomen geweest en of depressiviteit daar mede de aanleiding toe geweest is of alleen maar het gevolg is niet zo duidelijk. Het is in ieder geval zo, dat Ary eronder lijdt, dat zij altijd de problemen in de familie veroorzaakt, altijd de last is voor iemand en dat voelt ze ook ten opzichte van de Stichting en de donateurs. Ze leeft dankzij anderen en daar moet ze steeds maar dankbaar voor zijn.

Een aantal sponsors van de Stichting heeft gereageerd op onze vraag om extra ondersteuning van Ary en daar zijn wij erg dankbaar voor. Ary heeft inmiddels Rp. 3.000.000 (is € 300,00) kunnen opnemen.

Intussen trouwen broers en zus, krijgen kinderen, ontmoet ze op familiefeesten neven en nichten, die met haar op school hebben gezeten. Zij hebben een familie en kinderen. Ary niet.

De afgelopen maanden heeft ze een hardnekkige middenoorontsteking gehad, waardoor ze weer uitgeschakeld was. Weer medicijnen en dokters. Houdt het dan nooit op, verzucht ze in haar brief.

Inmiddels is er weer wat rust ontstaan en begint ze langzamerhand weer wat te werken in haar naaiatelier. Ze heeft ook al plannen gemaakt om twee outfits te maken voor Priska, de pasgeboren dochter van haar broer Joko en Ning, als opdracht van mij aan haar en mijn cadeau aan Joko en Ning.

We blijven het proberen. Ik blijf haar koesteren.

Nieuws van **9 augustus 2004** »

door: Jef Schaap

Met Ary is het gedurende het afgelopen half jaar niet goed gegaan. Wat haar niertransplantatie betreft zijn er geen problemen. Maar zij lijdt sterk aan stress en overspanningsverschijnselen, doordat ze enerzijds lichamelijk zwak is, maar ook mentaal uit haar evenwicht is. Nog steeds. Ze voelt zich maatschappelijk uitgerangeerd, levend op kosten van haar ouders en verdere familie, en uiteraard ook op kosten van onze stichting. Haar broers en zuster en vriendinnen zijn getrouwd, hebben een gezin en kinderen. Zij niet. Ze is een naaiatelier begonnen, maar heeft vaak niet de energie om te werken.

Dit jaar ging het weer mis. Ze raakte in een coma-achtige situatie, nadat ze weken lang niet had kunnen eten, drinken en slapen.

Het begon allemaal met een middenoorontsteking, waarover de artsen verdeeld reageerden: ging het om een lokale ontsteking of om het gevolg van een depressie? Na een opname van bijna een maand in het ziekenhuis bleken de toegediende antidepressiva de boosdoeners te zijn in combinatie met haar niermedicijnen. Het betekent wel, dat Ary en haar familie door de laatste opname in het ziekenhuis ongeveer Rp.6.000.000 kwijt is geraakt, wat tot hoge leningen geleid heeft.

Dit alles leidt tot mijn verzoek aan u: bent u bereid mee te helpen aan een extra bijdrage van € 600,00 om haar en haar familie voorlopig weer uit de problemen te helpen?

Ik hoop het, want zij en haar familie zijn het waard. Daar ken ik ze inmiddels goed genoeg voor. Ze proberen als familie zo veel mogelijk de extra kosten op te vangen, maar dit bedrag gaat te ver.

Ik heb een uitgebreide correspondentie gehad met haar specialist en met dr Surachno, onze adviseur in het AMC Amsterdam, maar binnen de Indonesische, medische verhoudingen blijkt het nog niet mogelijk te zijn tot een soort medisch paspoort per persoon te komen, dat landelijk betrouwbaar is. Het gaat Ary inmiddels weer stukken beter. Ik heb afgesproken, dat ik in september alle tijd zal uittrekken om in alle rust juist de psychologische problemen te kunnen doorpraten.

Nieuws van **30 december 2004** »

Er is een mail gekomen van Ary Krisnawati, waarin ze het afgelopen jaar evalueert, dat voor haar veel pech heeft opgeleverd. Daardoor is ze des te dankbaarder voor wat de Stichting voor haar en haar familie betekend heeft en ze vraagt me die dank aan u over te brengen, vooral ook aan iedereen die extra heeft bijgedragen aan de ziekenhuiskosten. Daarnaast stuurt ze u, mede namens haar familie, de allerbeste wensen voor het nieuwe jaar.

In haar desa zijn op tweede kerstdag tot en met Nieuwjaar alle feestelijkheden afgelast wegens de ramp in Aceh.

Er kwam een fax binnen van Ibu Sri Sulastri, die u ook een Goed Kerstfeest 2004 wenst en een Gelukkig Nieuwjaar 2005. Ook zij spreekt haar grote dank uit voor uw hulp en hoopt dat God u altijd liefdevol zal beschermen.

In een ontroerende e-mail schrijft Muhammad, dat het hem heel goed gaat, maar dat hij erg onder de indruk is van de ramp die de tsunami veroorzaakt heeft. Op oudejaarsavond gaat hij met vrienden een actie ondernemen om geld in te zamelen voor de slachtoffers in Noord-Sumatra.

Ook hij wenst u allen het allerbeste voor Kerstmis en Nieuwjaar in grote dankbaarheid, maar wel enigszins verward over het feit dat de 'Tuhan' waarop een mens vertrouwt, zoveel slachtoffers toestaat en nog veel meer mensen de toekomst uit handen slaat.

Bij deze uitspraken sluit het bestuur zich aan. We wensen u voldoende inspiratie toe om van 2005 een echt nieuw jaar te maken. In de wetenschap, dat wij uiteindelijk maar weinig in eigen handen hebben om ons lot te beïnvloeden. Maar elke inspanning is er weer een en elke poging om een lotgenoot een menswaardig bestaan te gunnen en te geven, is er ook weer een.

Nieuws van 7 juni 2005 »

Het gaat niet goed met Ary. Als nierpatiënte blijkt zij zeer gevoelig te zijn voor allerlei bijkomende ziektes en infecties. De anti-afstotingsmedicijn Neoral werkt aan de ene kant prima, maar wel door het afweersysteem van het lichaam te verzwakken. Daardoor heeft Ary aan de andere kant te weinig weerstand tegen allerlei andere aanvallen op haar lichaam. Het lijkt erop, dat het labiele evenwicht op dit moment volledig van slag is en Ary in een vicieuze cirkel is terechtgekomen.

Eind vorig jaar is Ary gevallen, waardoor zij een kneiblessure opliep, die een zeer lange tijd nodig had om te genezen. In haar eindejaarsbrief 2004 schreef ze, dat ze blij was, dat ze voorzichtig met hulp van anderen weer kon lopen.

Vervolgens werd ze aangetast door het CMC-virus, dat slopend op haar inwerkte. Ze kon niet meer slapen, niet meer eten en raakte regelmatig bewusteloos. De gebruikelijke medicijnen werkten bij haar juist omgekeerd. Tweemaal tijdens een opname in het ziekenhuis werd via infuusvoeding en -medicijnen weer een wat stabielere toestand bereikt.

Op 25 april 2005 schrijft ze om 01.00 uur 's nachts, als ze weer eens niet kan slapen, in een bibberig handschrift een brief. Ze heeft dan inmiddels weer een ziekenhuisopname gehad voor een bloedtransfusie, doordat haar HB-gehalte veel te laag was en de verwijdering van een abces, waarvan de wond maar langzaam geneest.

Ze heeft nieuwe medicijnen nodig voor haar bloed en ze hoopt, dat dan haar genezingsproces sneller zal verlopen dan nu. Ze is ernstig verzwakt en heeft nog steeds geen eetlust.

Dan neemt haar trouwe broer Joko de berichtgeving weer over. Op 27 april 2005 kreeg Ary een aanval van spierkrampen en stuipen. Ze was totaal niet in staat om te lopen en belandde opnieuw in het ziekenhuis. Op 17 mei is ze weer thuis. Tijdens de stuipaanval blijkt haar staartbeen, dat normaal gebogen dient te zijn, zich gestrekt te hebben, zodat ze per ambulance naar huis is gebracht, aangezien ze niet kon zitten.

Op 2 juni komt er een uitgebreide brief van Ary zelf, wat op zich erg verheugend is, maar de inhoud is droefmakend. Ze heeft anemie, kan al wel weer voorzichtig zitten, nauwelijks lopen met behulp van anderen, slaapt nog steeds slecht en heeft nog steeds geen eetlust.

Maar het meest aangrijpende is wel de toon van totale wanhoop en verdriet. Tot nu toe heeft Ary gevochten en geprobeerd. Ze heeft wel geleden onder de claim die ze op haar familie en op ons moest leggen om te overleven, dat wurgende afhankelijkheidsgevoel, maar nu is ze moegestreden en totaal verzwakt. Ze vraagt zich af of de tijd ooit zal terugkomen, waarin ze in haar naaiatelier kon werken, weliswaar als nierpatiënt. En tegelijk is ze bang voor de toekomst, nu haar situatie eigenlijk steeds slechter wordt en

ze eenzaam op haar bed ligt zonder contact met leeftijdgenoten. En intussen heeft haar familie weer miljoenen rupiah moeten lenen!

Ze klampt zich vast aan het effect van haar nieuwe medicijnen die eritropoetine moeten bevatten (**Recormon** of **Eprex**), als ze die kan krijgen, en doet daartoe een beroep op ons.

Dat is de voorlopige patstelling. We zullen ons best doen om de medicijnen in restvoorraden te vinden en die in oktober naar Ary te brengen, maar financieel kunnen wij als Stichting niet veel meer doen. Ons uitgangspunt is altijd geweest: de duurste medicijnen (de immunosuppressiva) proberen we te vergoeden, maar tot een bijdrage aan alle extra medische kosten is ons fonds voorlopig niet in staat, tenzij er speciale giften daartoe binnenkomen. De schuld van de familie is inmiddels tot € 1000,00 opgelopen.

Morgen gaat er een brief van ons naar Ary om haar vooral mentaal te steunen. Het zal niet makkelijk zijn om die in het Indonesisch te schrijven aan iemand die zo in een impasse zit. Maar het zal gebeuren.

Nieuws van **2 juni 2006** »

Bapak Jef yang baik hati,

Saya sangat sulit untuk menceritakan kejadian bencana gempa di Jogja dan Jateng. Saya akan cerita sebisanya dari versi saya.

Beste Jef,

Ik vind het heel moeilijk om te vertellen over wat er allemaal gebeurd is tijdens de aardbevingsramp in Yogya en Midden-Java. Ik zal zo goed mogelijk mijn eigen ervaringen onder woorden brengen.

Zo begint het bericht van de broer van Ary, Joko, over wat hij in Yogya en zijn familie in Bantul de afgelopen dagen heeft meegemaakt. Verderop leest u de vertaling van het volledige bericht.

Beste Jef,

Ik vind het heel moeilijk om te vertellen over wat er allemaal gebeurd is tijdens de aardbevingsramp in Yogya en Midden-Java. Ik zal zo goed mogelijk mijn eigen ervaringen onder woorden brengen.

Zaterdagochtend was ik mijn dochtertje Priska aan het wassen. Toen de aardschok begon, ben ik direct naar buiten gerend om mezelf en Priska, die ik in een doek had gewikkeld, te redden. Ook toen ik buiten was, bleef de beving nog steeds doorgaan. Toen stortte de keuken tot een chaotische puinhoop ineen en pas op dat moment vroeg ik me af: waar is mijn vrouw Ning? Ik zocht en vond haar in de badkamer naast de ingestorte keuken waar ze was klem geraakt. Gelukkig bleef de badkamer overeind, zodat Ning het er levend afbracht. Ze kwam zelfs heel bedaard de badkamer uit, gekleed in slechts een handdoek.

Toen heb ik geprobeerd Ary op te bellen om te vragen hoe mijn familie in Bantul er voorstond. Tijdens een haperende verbinding zei Ary, dat iedereen het er levend van had afgebracht. Wel was het huis van de schoonouders van mijn oudste zus Pung ingestort. De echtgenoot van Pung, Mardiono, heeft het overleefd, doordat hij in zijn eigen huis was, dat niet instortte.

Pung werd getroffen door een omvallende muur, terwijl ze met haar dochter Linda naar buiten vluchtte om veilig te zijn. Haar zoon Lukman bleef in leven, doordat hij juist naar de waterput vluchtte in het midden van het huis.

Pung werd naar het ziekenhuis gebracht.

Toen viel de telefoonlijn dood en er was geen verbinding meer mogelijk. Veel mensen raakten in paniek door het gerucht dat er een tsunami zou volgen, maar dat geloofde ik niet, zodat ik op mijn erf ben gebleven. Het bleek, dat dit gerucht verspreid werd door misdadigers om achtergelaten bezittingen te kunnen plunderen uit de puinhopen van de huizen.

Die nacht hebben mijn familie evenals de burens buiten geslapen onder een tentzeil, aangezien het huis in deze staat niet weer bewoond kan worden.

Op zondag ben ik naar Bantul gegaan om met eigen ogen te zien, hoe het met het huis daar stond. Ik heb nog steeds kippenvel van het zien van al die verwoeste huizen en al die slachtoffers die langs de weg waren gelegd sinds zaterdag.

In Bantul bleek Pung weer naar huis gebracht te zijn, doordat het ziekenhuis vol was en zij slechts licht gewond leek. Toen ben ik weer snel naar huis gegaan in Celeban Yogya, omdat daar de situatie even ernstig was.

Op maandag kreeg ik een SMS dat Pung naar het ziekenhuis in Bantul was gebracht, doordat haar klachten bleven en haar situatie niet verbeterde. Daar werd geconstateerd, dat ze inwendige letsels in haar buik had opgelopen. Ze werd doorverwezen naar het universiteitshospitaal in Yogya, Dr. Sardjito.

Ik ben snel naar dat ziekenhuis gegaan. Op maandagavond moest ze onmiddellijk geopereerd worden. Haar conditie was zwak en ze had een lage bloeddruk, waardoor de operatie niet vlot verliep. Tijdens de operatie bleek het hart van Pung niet sterk genoeg te zijn, maar na reanimatie begon het weer te kloppen, maar wel heel erg zwak. Ze leed aan een lekkage in de blaas, zodat de urine het lichaam niet verliet, maar de longen en het hart onder druk zette en vervuilde.

De operatie werd gestopt, aangezien haar conditie het niet meer toeliet. De wond werd gesloten in afwachting van verbetering van haar situatie. Vervolgens werd ze naar de intensive care gebracht. In de loop van dinsdag verzwakte ze zo, dat ze niet meer te redden was. Ze stierf.

We waren allemaal erg verslagen door haar dood. Mijn moeder en wij allemaal hebben veel tranen gestort.

In deze noodsituatie kwam Pung snel weer thuis en is op dinsdagavond tijdens een eenvoudige plechtigheid begraven.

Het huis in Bantul is beschadigd, maar is na de nodige reparaties weer te bewonen. Mijn huis in Celeban is ernstig beschadigd, zodat het pas weer bewoond kan worden, na een restauratie alsof je een compleet nieuw huis bouwt.

Tijdens de aardbeving was mijn moeder aan het koken in de keuken en ze werd bijna getroffen door het instortende dak, maar ze werd gered tussen een aantal houten dwarsbalken. Ary kon niet op tijd uit haar kamer komen, maar gelukkig werd haar kamer niet getroffen, zodat ze er onbeschadigd vanaf is gekomen.

Tja, en op dit moment hebben we veel hulp nodig, vooral om onze huizen weer op te bouwen, want een ander huis hebben we niet. Ik voel me nogal verward als ik erover nadenk, waar ik moet gaan wonen. Voorlopig slaap ik met mijn gezin maar op ons erf in een tent, die we zelf gemaakt hebben.

Help ons. We ervaren de ene tegenslag na de andere, na de andere, na de andere...

Tot hier mijn bericht. Later komt er een vervolg. O ja, toen je me opbelde, kon ik zeggen dat we allemaal nog leefden. Pung is pas dinsdagmiddag overleden.

Groeten van
Joko en familie

Er kwam deze week weer een e-mail van Joko, Ary's broer. Hieronder volgen zijn mededelingen die voor ons van belang zijn.

Er is geen gebrek aan voedsel meer, nu de hulpverlening goed op gang gekomen is. Wel is er een groot gebrek aan bouwmaterialen en bouwvakkers. Ze zijn moeilijk te krijgen en uiteraard erg duur. Het herstel zal dus erg veel tijd in beslag gaan nemen. Het bestuur van het district Bantul, waar Ary en haar familie wonen, deelt Rp 90.000 en 10 kilo rijst per persoon per maand uit.

Gelukkig is iedereen in het gezin gezond, ook Ary die door de dialyse, eenmaal per week, weer aardig opgeknapt is. Het huis van Pung, haar ten gevolge van de ramp omgekomen oudste zus, is blijven staan. Ary slaapt daar met haar moeder en de echtgenoot van Pung en hun twee kinderen.

Ary's vader slaapt met twee zoons op het terras voor hun huis, omdat ze er wegens instortingsgevaar niet in durven.

Nieuws van **7 juli 2006** »

Al eerder heb ik bericht, dat de oudste zuster van Ary ten gevolge van de aardstok (korter dan een minuut) overleden is. Verder is iedereen van de familie er levend van afgekomen. Toch is iedereen nog bang voor een vervolg. In twee mails die Ary op 24 juni verzonden heeft, zegt ze dat tijdens het schrijven de aarde onder haar nog steeds niet tot rust gekomen is. Er blijven permanent aardstok(jes) voelbaar.

De huizen van haar ouders en haar grootmoeder in Bantul en het huis van haar broer Joko in Celeban, een voorstadje van Yogyakarta, zijn volledig ingestort. Van restaureren is geen sprake, er moet opnieuw gebouwd worden. Er is een groot gebrek aan materialen en bouwvakkers en als ze er al zijn dan zijn ze voor de gewone man niet te betalen. Vandaar dat slechts enkele huizen van zeer rijke mensen er al weer aardig beginnen uit te zien.

het huis van Ary en haar familie

In Karanggayam, de kampung bij Bantul, waar Ary woont, is 95% van alle huizen verwoest. Het huis van haar zwager en haar overleden zus is blijven staan, weliswaar ook beschadigd. Daar verblijven Ary en haar moeder nu. Ary's vader en een nog thuiswonende broer slapen op het terras voor hun huis, wat wel

nodig is, doordat er veel dieven zijn, die er anders met de nog geredde huisraad van doorgaan.

De gezondheid van de hele familie is goed, evenals die van Ary. Joko schrijft, dat de ramp mogelijk bij iedereen een extra veerkracht heeft losgemaakt om het beste te maken van alle ellende. Dat lijkt bij Ary ook het geval te zijn. Ze ziet er veel gezonder uit dan voor de aardstok en ze getuigt weer van levenslust. Zeker nu haar slechts zwak werkende nier na alle virusaanvallen door één bloeddialyse per week geholpen wordt. Ik voel me daardoor weer fit en gezond, zegt ze.

Toch schrijft Ary dat ze vaak erg depressief en knock out geslagen is. Enerzijds kan ze het nog steeds niet verwerken, dat zij zo'n grote last voor haar familie is en daar niets tegenover kan stellen. Ze heeft het geprobeerd door een naaiatelier te beginnen, maar door de veelvuldige virusinfecties en ziekenhuisopnamen is daar niet veel van terecht. Ze vraagt nogal radeloos: houdt het dan nooit eens op? Wanneer mag ik weer eens een beetje normaal leven ondanks mijn handicap? Doordat het huis van haar ouders verwoest is, inclusief haar atelier is dit de zoveelste terugslag voor haar.

Anderzijds vraagt ze zich af of het zo langzamerhand niet genoeg is. Eerst het overlijden van een jongere broer, toen haar ziekte tot op de dag van vandaag met alle problemen van dien, inclusief de financiële, toen de aardstok waardoor alle materiële bezit van de aardbodem weggevaagd is, evenals het leven van haar zuster.

Ze verzucht: waarom laat God dit allemaal gebeuren? Waarom neemt hij eerst mijn zuster weg, die gezond was en niet mij? Ons gezin voelt zich letterlijk en figuurlijk volledig 'verslagen'. Dit zijn natuurlijk vragen, waarmee iedereen in de hele wereld

worstelt en waar geen concrete antwoorden op te geven zijn. Belangrijk voor ons is, dat Ary er nu mee worstelt.

Bovendien heeft ze te horen gekregen, dat de terugval op de dialyse blijvend zal zijn. Ook dat was een ontmoedigende en bittere mededeling. Zo kwam alles op hetzelfde moment bij elkaar. Het wordt tijd, dat ik haar weer schrijf. Kon ik af en toe maar eens een uurtje overwippen!

Inmiddels blijft Ary wel de anti-afstotingsmedicijnen gebruiken om haar nier te behouden, zodat ze kan profiteren van de mate waarin hij nog functioneert. Het laatste onderzoek gaf weer wat hoop. Het kreatininegehalte, dat in haar ziekenhuisperiode tussen de 7 en de 10 schommelde is gezakt naar 3. Dat is nog wel het dubbele van wat ideaal is voor een transplantatiepatiënt, maar het zou kunnen betekenen, dat de nier weer beter is gaan werken. Laten we hopen dat het geen vergissing is, schrijft Joko, waaruit ook iets wanhopigs spreekt na al die jaren van zorg, hulp en steun die hij zijn zuster gegeven heeft.

Op dit moment is Ary erg rustig en niet meer vol angst en paniek. Ze heeft zich bij de gebeurtenissen neergelegd. "Ontvluchten kun je dit soort rampen niet. Wegrennen kan ik ook niet door mijn zieke been. We zien morgen wel weer verder."

Meer is er helaas niet te melden. Als de westerse hulpverlening net zo'n puinhoop wordt als in Aceh na de tsunami, dan zullen we nog lang op verbetering moeten wachten van de leefsituatie van al die getroffen mensen.

Nieuws van 7 oktober 2006 »

In onze eerdere nieuwsberichten, die u hieronder kunt lezen, hebben we bericht over de heftige aardshok die op 27 mei 2006 Java trof in de regio Yogyakarta. In de maanden daarna zijn nog enkele, gelukkig minder zware schokken gevolgd. Het epicentrum lag in Bantul, precies waar 'onze' Ary Krisnawati met haar ouders woont. Hun huis is weliswaar niet van de kaart geveegd, zoals dat van vele anderen, zoals nu blijkt, maar wel zo beschadigd dat een dure restauratie nodig is.

Wat heeft het bestuur van Stichting BURUNG MANYAR met dit gegeven gedaan in de afgelopen maanden?

Allereerst: hulp verlenen na een aardbeving is niet de taak van BURUNG MANYAR. Dat staat niet in de statuten en onze doelstelling.

Vervolgens: maar aangezien Ary als nierpatiënt wel binnen onze zorgvoorziening valt, heeft het bestuur gemeend toch actie te moeten ondernemen.

We hebben contact opgenomen met de Stichting Habitat International, die met sponsorgelden huizen bouwt in de derde wereld en ook in rampgebieden, zoals in Sri Lanka na de tsunami van een dikke anderhalf jaar geleden. We hebben intensief contact gehad met [Habitat Nederland](#) en [Habitat Yogyakarta](#). We stonden klaar om een sponsoractie in Nederland te beginnen om een Habitatproject te gaan financieren van 20 à 30 huizen in de wijk waar Ary woont, Karanggayam. Contacten met eventuele sponsors zijn we nog aan het zoeken, of die zijn al gelegd.

Bij nader inzien van Habitat was er niet voldoende geld en logistiek om zo'n groot nieuw project naast alle andere die er al zijn in Karanggayam te beginnen. Medewerkers van Habitat zijn wel bij Ary thuis geweest om de restauratiekosten op privé-basis te schatten en dat kwam neer op ongeveer € 750,00.

Wat is de huidige stand van zaken?

1. Er is een nog onbeantwoord bericht weg naar de directeur van Habitat Yogyakarta met de vraag: als we ja zeggen, wordt er dan op privé-basis met ons sponsorgeld het huis van Ary gerestaureerd?

2. Tweede vraag: stel dat jullie groen licht geven en we de sponsoring rond krijgen, kunnen we dan ook op dezelfde basis de volledig verwoeste huizen van Santi en haar familie (nichtje van Ary) en van Joko (broer van Ary) financieren?

3. Op grond van dat antwoord zijn er tweeërlei acties van ons te verwachten: of we moeten zeggen: helaas, jammer, of we gaan een sponsoractie starten. We hebben wel het idee, dat als onze dead line van oktober 2006 vervalt, we alleen gaan proberen de restauratie van het huis van Ary te sponsoren.

Het is duidelijk dat we door de omstandigheden van een brede, door het bestuur gewenste aanpak steeds verder teruggedrongen zijn in het enge straatje van een eenmansaanpak. We wachten het antwoord van Habitat Yogya af en laten nog van ons horen.

Nieuws van **14 april 2008** »

Wij hebben Ary Krisnawati extra hulpmiddelen kunnen geven, namelijk een rollator en een fietstrainer.

Ary heeft al lange tijd hevige last van *osteoporose*. Ze kan daardoor nauwelijks staan en maar een heel klein beetje lopen met behulp van krukken. Ze is zelfs niet in staat haar beste vriendin te bezoeken, die slechts op 500 meter afstand woont. Werken in haar naaiatelier is bijna onmogelijk geworden, doordat ze ook maar een heel korte tijd achter elkaar kan zitten.

Volgens een specialist en een fysiotherapeut hier in Nederland is regelmatige beenbeweging en training noodzakelijk. Het stopt de ziekte uiteraard niet, maar de voortschrijdende botontkalking kan hierdoor

vertraagd worden en de negatieve effecten van de ziekte kunnen daarmee beter opgevangen worden.

Kort geleden ontvingen we een grote gift van een donateur, die wij mochten gebruiken om Ary extra te helpen.

We hebben een degelijke rollator kunnen kopen, die Ary in staat moet stellen makkelijker haar sociale contacten te onderhouden, zoals naar haar vriendin te rolwandelen.

Een kennis van ons wist in Amsterdam uit het groot vuil op een stoep een fietstrainer te bemachtigen, die volledig aan zijn doel beantwoordt, goed werkt en er nog gaaf uitziet.

Een smid heeft gratis een vervanging van de verdwenen kettingkast aangebracht, zodat de trainer door Ary met haar lange rokken en sarongs ook veilig te gebruiken is.

Binnen een paar weken gaat er een container met hulpgoederen van een bevriende stichting, de *Stichting Anak Asuh*, naar Bandung. Wij maken uiteraard graag gebruik van het aanbod ons materiaal met deze container

gratis te verschepen. Relaties van ons in Indonesië zorgen dan voor het verdere transport naar Yogyakarta.

Nieuws van **15 december 2008** »

Namens alle nierpatiënten in Indonesië die uw hulp via de Stichting ontvangen en namens onszelf bedanken we u voor uw aandacht en ondersteuning. Het is een goed jaar voor ons geweest en we hopen dat dit het volgend jaar weer zo zal zijn. We voegen onze wensen aan die van Ary toe voor een heel zinvol kerstfeest en een nieuw jaar waarin veel

goeds verwezenlijkt kan worden.

Selamat
Hari Natal 2008
Dan
Tahun Baru 2009

Terima kasih atas cinta dan kasih sayang,
Terima kasih atas bantuan dan dukungan.

Karena Anda, saya bisa merayakan natal,
Karena Anda, hidup jadi lebih mudah,
Karena Anda, penderitaan jadi lebih ringan,
Karena Anda, rasa sakit jadi tak berarti
Karena Anda, saya tetap optimis menjalani
hidup,

Karena Anda, saya tak punya alasan untuk
menyerah atau putus asa
Karena Anda, saya merasa berharga.

Terima kasih untuk segalanya.

Elizabeth Ary Krisnawati

Vertaling:

*Een goede Kerstmis 2008
en
een voorspoedig Nieuwjaar 2009*

*Dank U wel voor uw liefde en medeleven.
Dank U wel voor uw hulp en steun.*

*Dankzij U kan ik Kerstmis vieren.
Dankzij U wordt mijn leven makkelijker.
Dankzij U wordt mijn last lichter.
Dankzij U ervaar ik mijn ziekte als van minder
belang.
Dankzij U blijf ik mijn leven optimistisch
voortzetten.
Dankzij U heb ik geen reden om het op te geven
of het spoor bijster te raken.
Dankzij U voel ik me waardevol.*

Dank U wel voor alles.

Elizabeth Ary Krisnawati

Op 30 december vierde Priska haar vijfde verjaardag. Priska is de dochter van Joko, de broer van Ary aan wie zij en haar ouders zo onnoemelijk veel te danken hebben. En van zijn vrouw, de enorm betrokken en zorgzame compagnon, Ning, natuurlijk. Via Joko vindt ook de volledige correspondentie met BURUNG MANYAR plaats.

Linksachter is Ary te zien, die een Indonesisch *langzalzeleven* meeklapt en middenvoor met een weelderige, net bewegende haardos is Priska te zien.

Als het familiegebeuren een toetssteen is voor het zich welbevinden van iemand in Indonesië, dan geeft dit beeld iets van een welbevinden weer van Ary in haar anderszins zo zware omstandigheden.

Maar: het geeft ook iets weer van wat mogelijk is voor haar en haar familie door onze niet aflatende steun. Laten we dat in al onze vreugde niet vergeten en blijven werken aan Ary's toekomst.